

■ Kedves Szegedi Könyvbarátok

Ünnep a rontás ellen

Nem akarok ünneprontó lenni, – és mégis, csak ünneprontó lehetek ezen a mai könyvünnepe.

Nem szeretnék válságról beszélni itt és most, mikor – mintha valami láthatatlan bőségszaru ontaná őket – tömegével kínálják magukat a szebbnél szebb könyvek. És mégis: válságról kell beszélnem, mert válság van, akár akarjuk, akár nem, és a leggyönyörűbb kirakat sem fódheti el szemünk elől a fájdalmas tényeket.

Nem fódheti el krízisét a könyvkiadásnak, s nem tudja meg nem történtté tenni a könyvtérjesztésnek azokat a keserveit, melyek immár léteben fenyegetik a Könyvet és a Szerzőt egyaránt.

És ez itt a kulcsszó: a fenyegetettség... Sötét élmény. De ami élmény még, az élet. Élet, mely szent okokból élni akar. És ami megjelenik, az mind-mind életjel. Ahány könyv, mennyi jele a Gutenberg-galaxis életvágyának. Új csillogok s újra felgyúló régiak jelzik a kimeríthetetlen szellemi életerőt. S innét nézve föltetszik a Szerzőtárs Lényege: tüntetés ez az összefogódzó kivonulás, tiltako-

zás a markát dörzsölő Rontás ellen.

Örülünk hát annak a teremő erőnek, ami a mostani – immár hatvanegyedik – ünnepi könyvhét csaknem százhatvan kiadványában megnyilvánul. Pazarul. Szemet és szívet gyönyörködtetve. Szellemi éhségünket és szűkös anyagi lehetőségeinket egyaránt megkísértve. Jelezve, hogy az irodalom, a könyvszakma vállalja a rákényszerített harcot a túlélésért; „muzsáj-Herkulesként” megkísérlik kivívni helyüket a Nap alatt.

Csakazértis örülünk hát az irodalom remekeinek, az anyanyelv varázslatainak, a tényirodalom érdekes újdonságainak. Számomra külön örömet jelent, hogy szegedi szerzők alkotásait is kézbe vehetjük: Temesi Ferenc Híd című új regényét és Tóth Attila Szeged szobrai és mureliái című művét.

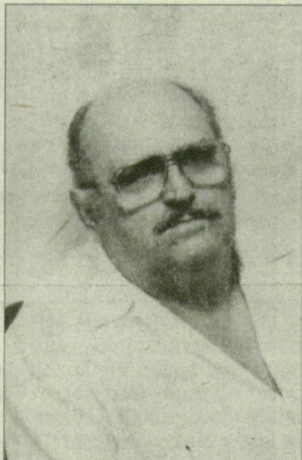
E gondolatok jegyében köszöntöm Szeged város olvasókörzönységét s nyitom meg a 64. ünnepi könyvhét szegedi rendezvénysorozatát.

KÖNYVEK, vigyetek minket a kísértésbe! ÁMEN!

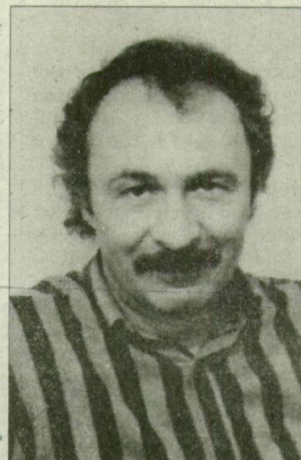
Simai Mihály

■ Szabadlábon, felügyelet alatt

Fenyegető árnyék a bűn

Pártfogók Csongrád megyében: dr. Nemes Attila, Petőné Tarna Mária és dr. Farkas Gyula. (Fotók: Somogyi Károlyné)

E. K. jól öltözött, középkorú férfi. Nőtlen, anyjával él együtt. Sikkasztás miatt ítélték el, két évet kapott. Probára bocsátották, tavaly óta rendszeres látogatója a pártfogói irodának. Nyolc osztályt végzett, jelenleg egy tanyán gazdálkodik; növényeket termeszt, állatokat tart. A megadott időben nem jelentkezett, csak néhány nap késéssel jött be. Általában pontosan szokott megjelenni, pártfogója kérdőre is vonja a késés miatt. A férfi mentegetőzik, munkahelyet keresett eddig. Maszekok alkalmazták volna feketemunkára, esetleg egy nagyvállalathoz mehetett volna el segédmunkásnak. Végül mindkét lehetőség kútba esett, s a férfi továbbra is munka nélkül maradt. E. K. két évig kapta a munkanélküli-segélyt, s már jó ideje nincs meg ez a viszonylagos biztonságot jelentő jövedelme. Jelenleg szociális járadékot kap, havi 4200 forintot. Hivatásos pártfogója szeretné, ha a városgazdálkodási vállalatnál próbálna meg elhelyezkedni, ahol esetleg közhasznú munkát végezhetne. E. K. korábban, börtönbekerülését megelőzően, nem vetette meg az alkoholt, ellenkezőleg, inkább megitta. Ezt az elfoglaltságát meglehetősen rendszerességgel végezte, főképp amikor pénzhez jutott. Ma már azonban nemigen iszik. – Már nem „csoszogok be nyilvános helyekre”, mert nincs rá keret, legfeljebb otthon a tanyán iszom meg néha-néha két-három üveg sört – mondja. E. K. jól viselkedik, pártfogója elégedett vele, bár tart attól, védené nemigen akar majd munkába állni, hiszen a tanyai gazdálkodás szabadságát igen hamar meg lehet szokni. – Szeptemberben találkoztunk újra – búcsúzik a pártfogó, közben újabb férfi lép a szobába.

Magyarországon 1976 óta működik a felnőtt korú pártfogói felügyeleti rendszer. A Csongrád megyei pártfogói iroda is ekkor alakult meg, s jelenleg már két év óta a Tisza Lajos körút 2-4. szám alatt működik. Három hivatásos pártfogó dolgozik itt – jogi, illetve tanári diplomával lehet ezen a pályán működni. A hétköznapi ember számára talán nem sokat mondó, kevésbé ismert, mégis nélkülözhetetlen feladat a pártfogóké. A társadalom leg-
aljára szorult, a bűn útjára lépett embereket kell visszavezetniük a társadalomba. Emberi sorsokról, kisiklott életekről, esetekről és emberekről szólunk az alábbiakban, akiknek sorsában közös, hogy mindannyian egy bizonyos fajta kényszer alatt élnek mindennapjaikat – pártfogói felügyelet alatt állnak.

Pártfogói felügyelet alá jelenleg négyféleképpen kerülhet valaki. Bírói határozattal rendelik el a kiszabott börtönbüntetés mellé, alkalmazzák próbára bocsátottak esetében, kiszabhatják felfüggesztett szabadságvesztés mellé, illetve a büntetés-végrehajtási intézményből feltételelesen, vagy a büntetést kitöltött szabadulókra róják ki. Tavaly óta alkotmánybírói döntés eredményeképpen fellebbezni lehet a pártfogói felügyelet kiszabása ellen. Az 1990-es amnesztia után egy ideig azoknál az embereknél sem rendeltek el pártfogói felügyeletet, akik ugyan még nem töltötték ki büntetésüket, de már feltételeesen szabadlábra kerültek. A büntetés-végrehajtásban dolgozók azonban rövidesen rájöttek arra, hogy ez a gyakorlat nem igazán egyszerű, hiszen a társadalom védelme érdekében nem árt tudni, mit is csinál mondjuk egy valamikori gyilkos...

Csillagban lehúzott évek nem múltak el nyomtalanul...

A szegedi Tisza Lajos körúti megyei irodában három hivatásos pártfogó dolgozik – Petőné Tarcza Mária, dr. Nemes Attila és dr. Farkas Gyula –, átlagosan egyenként fél-száz esettel foglalkoznak. A megye területekre van osztva, egy-egy munkatárs viszi Csongrád, Szentes, illetve Hódmezővásárhely és Makó környékének ügyeit. A szegedi eseteket rendszerint egymás között osztják fel, tehát mindegyiküknek van szegedi pártfogoltja is. A múlt rendszerben, amíg működtek a nagy állami vállalatok, igen sok pártfogoltnak tudtak itt munkát találni. Ma amikor riasztó méreteket ölt a munkanélküliség, helyzetük szinte reménytelen. A hivatásos pártfogók a munkaügyi központok nyilvántartásait figyelik, hová is küldhetnék ügyfeleiket. Segélyre, illetve munkanélküli járadékra jogosult a munkát nem találó pártfogolt, újabban a börtönben töltött idő is beszámítt – meghatározott keretek között – a munkaviszonyba.

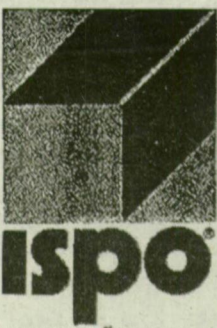
Nyílik az ajtó, alacsony természetű cigány fiatalember érkezik. Ruházata rendezett, külseje ápolott. Helyet foglal a pártfogoltaknak oda készített széken. Kissé idegesnek látszik. L. A. 500 forint értékű alumínium-hulladékot akart társaival ellopni egy gyártelepről, de a biztonsági őrök tetten érték. Két évet kapott – próbára bocsátva, azóta áll felügyelet alatt. Korábban szüleinél lakott, a családjával együtt, tavaly azonban elköltöztek, mert igen sok problémát jelentett ez az együttélés. A szülők nem fogadták be a nőt, aki emiatt a család válamennyi tagjával özszerűgta a port. L. A.-t élettársa rövid időre elhagyta – három kiskorú gyerekkel maradt egyedül a férfi –, később azonban visszatért hozzá az asz-

szony. A férfi azóta nyugtatókat szed, gyakran betegeskedik. Segélyeket kapnak a lakásra, s családi pótlékot a gyerekek után. Élettársa a legkisebb gyerek után még kapja a gyest, így havonta összesen 26 ezer forintból élnek. Az egy szoba-konyhás szükséglakás, ahol laknak, nagyon rossz állapotban van. Beázik, nedvesek a falak, a fürdőszoba használhatatlan. – Mégis jobb, mint a szülőknél, ahol tizenketten laktunk együtt – mondja. – A házat az év végéig biztosan lebontják, utána nem tudni, mi lesz velünk. Reménykedik, talán testvérei – akik azonban hozzá hasonlóan vagyontalanok – valahogy mégis megsegítik. Egy éve már, hogy L. A. közhasznú munkát végez. Egy 30 fős brigádban dolgozik a városgazdálkodásnál – ásnak, metszenek, gereblyéznek. Júniusban telik le a pártfogói felügyelete, addig még egyszer jelentkeznie kell.

Nyugat-Európában, a magyartól eltérően, igyekeznek megkönnyíteni a pártfogói felügyelet alatt álló embereknek az elhelyezkedését. Az a cég, amely ilyen munkaerőt alkalmaz, adókedvezményben részesül. Nálunk erről még álmodni sem lehet... Idén októbertől – tudtuk meg a pártfogóktól – várhatóan megint lesz egy bizonyos nagyságú, rendelkezésre álló, s adható segélykeret, de egyelőre nem tudni még, hogy mekkora összeg fellelt rendelkezhetnek majd. Remélik, a régi, egyszeri segélyként adható ezer forintnál azért többet kaphatnak majd a rászorulóknak.

Ismét egy fiatalember érkezik. Sportos külsejű, kerek képű, enyhén borostás arcú. Szokatlanul magabiztos fellépésűnek tűnik. Nem tudni, tényleg ő a nagy vagány, vagy csak ki-válóan játsza meg magát. Arcán – akárcsak Fülöp Jimmyén – széles mosoly. Ittas vezetése, autólopásért, hivatalos személy elleni erőszakért egy év felfüggesztett szabadságvesztést kapott, valamint pénz-büntetésre ítélték, és három évre pártfogót rendeltek ki mellé. Katona volt, amikor egy lopott kocsival támadt kedve száguldozni – méghozzá éjszaka. Balszerencséjére – majdnem a rendőrkére is – igazoltatni akarták. Z. A. persze nem állt meg, a rendőrök csak úgy spricceltek szét előle az útról. Autós üldözés következett, ahol rövid hajsa után a rendőrségi Golf utolérte, és megállításra kényszerítették az ámokfutó Ladát. Hősünk – az autóska-landnak köszönhetően – tavaly óta kénytelen látogatni az irodát. Jelenleg anyjával, nevelőapjával és húgával él együtt, nem a legfelhőtlenebb módon. Munkanélküli-segélyt kap, mert szerelőként szakmájában nem tudott elhelyezkedni. Barátnőjének családjába aprójószágokat tart otthon, Z. A. besegít a baromfitartásba, innen a munkájáért kap valamicske pénzt, emellett alkalmanként egy autószerelő műhelyben is dolgozik. Élete rendeződni látszik, igen jó hatással van rá barátnőjének családjára, amely elfogadta és befogadta őt, s talán meg is szelídítette egy kicsit. A héten ő volt az iroda utolsó látogatója...

Pál Tamás Péter

Megőrzi értékét!

Meg akarja őrizni lakása, háza értékét? Szeretne kevesebbet fűteni? Szívesen megszabadulna otthonában a nyári hőségtől? Megteheti. Az **ispo GmbH** segítségével.

Hogy mi az **ispo**?

Világszerte ismert és elismert, különleges technológiával szolgáló cég az építőiparnak. Leányvállalata a német **ispo** annak a Dyckerhoff cementipari konszernnek, amelyet már 100 évvel ezelőtt is jegyeztek, olyannyira, hogy a máig szépséges New York-i Szabadságszoborhoz ők szállíthatták a portlandcementet Európából a tengeren át, fahordókban.

A patinás vállalkozás mostmár nekünk is kínálja szolgáltatásait és közel 400-féle termékét. Különösen a panellakók körülményeit, életminőségét szeretnék megváltoztatni: kétféle magyar embernek kínálnak más közérzetet biztosító, gyorsan megépülő, hosszú távon takarékos „panelkozmetikát”.

Milyen az **ispo** panelmegújítás? Olyan technológia, amellyel Szegeden például 2-3 éven belül évente egymilliárd forintnyi energiamegtakarítást lehetne elérni a lakótelepi épületekben. A panelrekonstrukciót olyan hőszigetelő rendszer alkalmazásával oldja meg, amelynek költségei minden lakó számára gyorsan megtérülnek, mert 60-70 százalékos fűtőmeztakarítást eredményez. A precíz technológiájú panelbeborítás egy-egy lakásra 30-50 ezer forintnyi költséget terhel, viszont évente 15-20 ezer forintnyi fűtésszámlát

lehet vele „kiváltani” – vagyis 2-3 év alatt megtérül. Sőt kamatozik! S nemcsak a fűtésdíjjal. Az **ispo** technológia megállítja a panel állagromlását is. Szigetelőrendszere mindig 7 fokosra temperálja a falat – nyáron tehát „kizárja” a hőséget, klimatizálja a lakást, jobb közérzetet biztosít. – S hogy számos előnyét eggyel még megtoldja a cég: kedvező hitelkonstrukciót is biztosít a munkát megrendelőnek. Díjmentes szolgáltatásként pedig számítógépes szintervező programot ad.

Persze nemcsak paneltulajdonosoknak. Magánházéptőknek, régebbi lakó- és középületeket, hidakat, víztornyokat felújítani szándékozóknak is ajánlják a rendszerüket: alapozókat, előkezelőket, spatulyákat, vakolatokat, festékeket, lakkokat, burkolatokat, hőszigetelőket. A velük készített falfelületeket később már csak karbantartani kell. Mert a szilikon alapanyagú festékek a legkorroszálóbbak a világban: páraáteresztők, víztaszítók, a nedvességet nem szívják magukba, időtállóak.

Akar róluk többet tudni? Keresse fel Újszegeden, a Temesvári körút 48. szám alatti bemutatóterméket!

Jöjjen el a június 8. és 10. között a megyeháza aulájában rendezendő termékbemutatójukra!

(x)

A pártfogói iroda – így a Csongrád megyei is – a megyei bíróságok kebelén belül működik, a büntetés-végrehajtási csoporton belül, s vezetője a mindenkori bv-bíró. A megyei büntetés-végrehajtási irodába érkeznek be az ügyek, az anyagokat innen küldik át a pártfogói irodába. A pártfogoltokról fejlődési lapot vezetnek, amelyre az illetőről minden lényeges adatot feljegyeznek, mert adott esetben nemcsak ismerni, de bizonyítani is kell a pártfogoltról mindent. Régebben a személyi igazolványba is bejegyezték azt, ha valaki pártfogói felügyelet alatt állott. Ma már ilyen nincs – sértené a személyiségi jogokat.